

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:

- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
- 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
- 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
- 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
- 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
- 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
 - 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
 - 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
 - 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
 - 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
 - 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
 - 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
 - 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
 - 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
 - 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
 - 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
 - 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
 - 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
 - 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
 - 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
 - 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.
- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.
- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.
- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.
- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.
- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.
- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.
- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.
- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

הִיָּתָה דַּעְתּוֹ / לֹא הִיָּתָה דַּעְתּוֹ

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

בְּאִשֶּׁר אָדָם עוֹשֶׂה פְּעֻלָּה
מִתְחַשְּׁבִים מָה הִיָּתָה דַּעְתּוֹ בְּשַׁעַת
הַפְּעֻלָּה.

לְדַגְמָה: אִם מְבָרֵךְ עַל מֵאֲכָל,
וְהַמֵּאֲכָל נָפַל וְנִמָּאֵס מֵאֲכִילָה,
הוּא לֹא צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית עַל
מֵאֲכָל אַחֵר - אִם בְּשַׁעַת שִׁבְרוֹ -
הִתְבּוֹן לֶאֱכֹל עוֹד מִהַמֵּאֲכָל.

הַפְּסֵק (הַפְּסִיק)

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

בְּאִשֶּׁר בְּאִמְצַע קִיּוּם מִצְוָה פּוֹנִים
לַעֲסֹק בְּדָבָר אַחֵר שְׁאִינוֹ קָשׁוּר
לַמִּצְוָה - אוֹ שְׁעוֹשִׂים הַפְּסָקָה
אַרְבֵּה בְּזִמְנֵי קִיּוּמָהּ - זֶהוּ 'הַפְּסֵק'.
יֵשׁ מִצְוֹת שְׁאִסוּר לְהַפְּסִיק
בְּאִמְצַע קִיּוּמָן.
לְדַגְמָה: בְּאִשֶּׁר מְבָרְכִים יֵשׁ לֶאֱכֹל
מִיד אֶת הַמֵּאֲכָל.

בְּדִיעָבַד - לְכַתְּחֻלָּה

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

בְּדִיעָבַד' מְלָה בְּאַרְמִית שֶׁתַּרְגוּמָהּ הוּא:
'אִם עָשָׂה'. בְּדֶרֶךְ כָּל מוֹפִיעַ בְּטוֹי זֶה
בְּאִשֶּׁר נַעֲשֶׂה דָבָר שֶׁלֹּא כְּפִי דְרִישׁוֹת
הַהֲלָכָה הַמְקוֹרִיּוֹת - וְאֵז מוֹרָה לָנוּ הַהֲלָכָה
מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כָּעֵת. מְלָה זוֹ מְנַגֶּדֶת
לַמְלָה 'לְכַתְּחֻלָּה' - בִּיצֵד רְאוּי הִיָּה לְנֶהֱג.
לְדַגְמָה: לְכַתְּחֻלָּה יֵשׁ לְבָרֵךְ אֶת הַבִּרְכָּה
הַמִּתְאַיְמָה לְכָל מֵאֲכָל. בְּדִיעָבַד, אִם
בֵּרוֹךְ שֶׁהַכֹּל - נַחֲשָׁב לוֹ שִׁבְרוֹ.